HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

24 martie 2011 *

În cauza C-369/09 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 14 septembrie 2009,

ISD Polska sp. z o.o., cu sediul în Varșovia (Polonia),

Industrial Union of Donbass Corp., cu sediul în Donetsk (Ucraina),

ISD Polska sp. z o.o., fostă Majątek Hutniczy sp. z o.o., cu sediul în Varșovia,

reprezentate de C. Rapin și E. Van den Haute, avocats,

recurente,

* Limba de procedură: franceza.

cealaltă parte în proces fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de domnul E. Gippini Fournier și de doamna A. Stobiecka-Kuik, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii J.-J. Kasel, E. Levits, M. Safjan și doamna M. Berger (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, ISD Polska sp. z o.o., Industrial Union of Donbass Corp. și ISD Polska sp. z o.o., fostă Majątek Hutniczy sp. z o.o., solicită Curții anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 1 iulie 2009, ISD Polska și alții/Comisia (T-273/06 și T-297/06, Rep., p. I-2185, denumită în continuare „hotărârea atacată"), prin care Tribunalul a respins acțiunile în anulare formulate de acestea împotriva Deciziei 2006/937/CE a Comisiei din 5 iulie 2005 privind ajutorul de stat C 20/04 (ex NN 25/04) în favoarea producătorului de oțel Huta Częstochowa SA (JO 2006, L 366, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu").

Cadrul juridic

2 Acordul european semnat la Bruxelles la 16 decembrie 1991 de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele lor membre, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte (JO 1993, L 348, p. 2, denumit în continuare „Acordul european"), a intrat în vigoare la 1 februarie 1994. Acesta stabilește un sistem de concurență întemeiat pe criteriile Tratatului CE.

3 Protocolul nr. 2 privind produsele CECO la Acordul european (denumit în continuare „Protocolul nr. 2") prevede interzicerea de principiu a ajutoarelor publice.

4 Articolul 8 din Protocolul nr. 2 prevede:

„(1) Sunt incompatibile cu buna funcționare a acordului, în măsura în care pot afecta schimburile dintre Comunitate și Polonia:

[…]

(iii) ajutoarele publice de orice natură, cu excepția derogărilor autorizate în temeiul Tratatului CECO.

[…]

(4) Părțile recunosc că în primii cinci ani după intrarea în vigoare a acordului și prin derogare de la alineatul (1) [punctul] (iii) [Republica] Polon[ă] este autorizată în mod excepțional, în ceea ce privește produsele «oțel CECO», să acorde un ajutor public pentru restructurare, cu condiția ca:

— programul de restructurare să fie legat de un plan global de raționalizare și de reducere a capacităților în Polonia;

— acest ajutor să contribuie la viabilitatea întreprinderilor beneficiare în condiții normale ale pieței la sfârșitul perioadei de restructurare;

— cuantumul și importanța acestui ajutor să fie limitate la nivelurile strict necesare pentru restabilirea acestei viabilități și să fie diminuate progresiv.

Având în vedere situația economică a [Republicii] Polon[e], Consiliul de asociere decide asupra posibilității de prelungire a perioadei de 5 ani prevăzute.

[…]" [traducere neoficială]

5 Decizia nr. 3/2002 a Consiliului de asociere UE-Polonia din 23 octombrie 2002 de prelungire a perioadei prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 (JO 2003, L 186, p. 38, denumită în continuare „decizia Consiliului de asociere") a prelungit începând cu 1 ianuarie 1997, cu încă 8 ani sau până la data aderării Republicii Polone la Uniunea Europeană, perioada în care Republica Polonă era autorizată în mod excepțional, în ceea ce privește produsele „oțel", să acorde un ajutor public pentru restructurare, conform modalităților prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2.

6 Articolul 2 din Decizia Consiliului de asociere prevede:

„[Republica] Polon[ă] prezintă Comisiei […] un program de restructurare și planuri de afaceri care îndeplinesc cerințele enumerate la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul [nr.] 2 și care au fost evaluate și acceptate de autoritatea sa națională de control al ajutoarelor publice (Oficiul Concurenței și pentru Protecția Consumatorilor)."

7 Protocolul nr. 8 privind restructurarea industriei siderurgice poloneze, anexat la Actul privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor care stau la baza Uniunii Europene (JO 2003, L 236, p. 948, denumit în continuare „Protocolul nr. 8"), a autorizat Republica Polonă, prin derogare de la normele generale privind ajutoarele de stat, să acorde ajutoare pentru restructurarea sectorului său siderurgic, pe baza modalităților stabilite în planul de restructurare și în condițiile prevăzute în acest protocol. Acesta prevede în special:

„1. Fără să aducă atingere articolelor 87 [CE] și 88 [CE], ajutoarele de stat acordate de [Republica] Polon[ă] pentru restructurarea sectoarelor specifice din industria siderurgică poloneză sunt recunoscute ca fiind compatibile cu piața internă, cu condiția ca:

— perioada prevăzută la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 […] să se fi prelungit până la data aderării;

— normele prevăzute în planul de restructurare în temeiul căruia a fost prelungit protocolul menționat anterior să fie respectate pe întreaga perioadă 2002-2006;

— să fie îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul protocol și

— după data aderării, industria siderurgică poloneză să nu mai beneficieze de niciun ajutor de stat pentru restructurare.

[…]

3. Doar întreprinderile beneficiare enumerate în anexa 1 (denumite în continuare «întreprinderi beneficiare») pot beneficia de ajutoarele de stat din cadrul programului de restructurare a industriei siderurgice poloneze.

4. O întreprindere beneficiară nu poate:

(a) în cazul unei fuziuni cu o întreprindere care nu este menționată în anexa 1, să transmită beneficiile ajutorului care îi este acordat;

(b) să preia activele unei întreprinderi care nu este menționată în anexa 1 și care intră în faliment până la data de 31 decembrie 2006.

[…]

6. Ajutoarele pentru restructurare acordate întreprinderilor beneficiare se determină în funcție de justificările prevăzute în planul de restructurare a industriei siderurgice poloneze și în planurile individuale de afaceri aprobate de Consiliu. Dar, în orice caz, ajutoarele acordate în perioada 1997-2003 și cuantumul lor total nu trebuie să depășească 3 387 070 000 PLN.

[…]

[Republica] Polon[ă] nu mai acordă niciun alt ajutor pentru restructurarea industriei siderurgice poloneze.

[…]

10. Orice modificare ulterioară a planului global de restructurare și a planurilor individuale de afaceri trebuie să fie aprobată de Comisie și, dacă este cazul, de Consiliu.

[…]

18. Dacă monitorizarea relevă faptul că:

[…]

(c) în perioada de restructurare, [Republica] Polon[ă] a acordat industriei siderurgice și [în special] întreprinderilor beneficiare ajutoare de stat suplimentare incompatibile,

nu se aplică dispozițiile tranzitorii din prezentul protocol.

Comisia adoptă măsurile necesare pentru a solicita întreprinderilor implicate rambursarea tuturor ajutoarelor acordate cu încălcarea condițiilor stabilite în prezentul protocol.”

8 Decizia 2003/588/CE a Consiliului din 21 iulie 2003 privind respectarea condițiilor stabilite la articolul 3 din Decizia nr. 3/2002 (JO L 199, p. 17, denumită în continuare „Decizia 2003/588 a Consiliului") prevede la articolul său unic:

„Programul de restructurare și planurile de afaceri prezentate Comisiei de [Republica] Polon[ă] la 4 aprilie 2003 conform articolului 2 din Decizia nr. 3/2002 […] îndeplinesc cerințele articolului 8 alineatul (4) [din] Protocolul [nr.] 2."

9 Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88] CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) prevede la articolul 6 alineatul (1):

„Decizia de a deschide procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. Prin decizie, se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună. În cazuri întemeiate, Comisia poate prelungi termenul stabilit."

10 Articolul 7 alineatul (5) din acest regulament prevede:

„În cazul în care constată că ajutorul notificat nu este compatibil cu piața comună, Comisia decide că acesta nu va fi acordat (denumită în continuare «decizie negativă»)."

11 Articolul 14 din Regulamentul nr. 659/1999 prevede:

„(1) Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar (denumită în continuare «decizie de recuperare»). Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care aceasta ar contraveni unui principiu general de drept comunitar.

(2) Ajutorul care urmează să fie recuperat în temeiul unei decizii de recuperare include dobânda calculată pe baza unei rate adecvate, fixate de Comisie. Dobânda se datorează de la data la care ajutorul ilegal a fost pus la dispoziția beneficiarului până la data recuperării sale.

[…]”

12 Conform articolului 20 alineatul (1) din acest regulament:

„Orice parte interesată poate prezenta observații în temeiul articolului 6, în urma unei decizii a Comisiei de a deschide procedura oficială de investigare. Orice parte interesată care a înaintat astfel de observații și orice beneficiar de ajutor individual primesc câte o copie a deciziei adoptate de Comisie în temeiul articolului 7.”

13 Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 (JO L 140, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 2, p. 42) prevede la articolul 9:

„(1) Dacă nu se prevede altfel într-o decizie specifică, rata dobânzii aplicabilă recuperării ajutorului de stat acordat prin încălcarea articolului 88 alineatul (3) [CE] este o rată procentuală anuală stabilită pentru fiecare an calendaristic.

Aceasta se calculează pe baza mediei pe cinci ani a ratelor swap interbancare pe lunile septembrie, octombrie și noiembrie ale anului anterior, la care se adaugă 75 de puncte de bază. În situații justificate corespunzător, Comisia poate crește rata cu mai mult de 75 de puncte de bază pentru unul sau mai multe state membre.

[…]

(4) În lipsa unor informații de încredere sau echivalente sau în circumstanțe excepționale, Comisia poate, în strânsă cooperare cu statul membru (statele membre) în cauză, să stabilească o rată a dobânzii aplicabilă recuperării ajutorului de stat, pentru unul sau mai multe state membre, pe baza unei alte metode și pe baza informațiilor pe care le are la dispoziție.”

14 În ceea ce privește modalitățile de aplicare a ratei dobânzii, articolul 11 alineatul (2) din regulamentul menționat prevede:

„Rata dobânzii se aplică pe o bază compusă până la data recuperării ajutorului. Dobânzile acumulate pe parcursul anului precedent produc dobânzi în fiecare an următor.”

Istoricul cauzei

15 Între anii 2002 și 2005, a avut loc o operațiune de restructurare a producătorului polonez de oțel Huta Częstochowa SA (denumit în continuare „HCz”). În acest scop, activele HCz au fost transferate unor societăți noi.

16 Astfel, în anul 2002, Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (denumită în continuare „HSCz”), a cărei societate-mamă era Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o. (denumită în continuare „TFS”), o societate deținută în proporție de 100 % de Trezoreria poloneză, a fost constituită pentru a continua producția siderurgică a HCz. HSCz a închiriat instalațiile de producție ale HCz de la administratorul judiciar și a preluat cea mai mare parte dintre salariați.

17 În anul 2004, au fost constituite societățile Majątek Hutniczy sp. z o.o. (denumită în continuare „MH”) și Majątek Hutniczy Plus sp. z o.o. (denumită în continuare „MH Plus”). Părțile sociale ale acestora erau deținute în proporție de 100 % de HCz. MH a primit activele siderurgice ale HCz, iar MH Plus a primit anumite alte active necesare producției.

18 În plus, activele care nu au legătură cu producția (denumite „active nesiderurgice”), precum și unitatea electroenergetică Elsen au fost transferate societății Operator ARP sp. z o.o., o societate care depinde de Agencja Rozwoju Przemysłu SA (Agenția pentru Dezvoltare Industrială, deținută de Trezoreria poloneză), pentru a rambursa creanțele de drept public supuse restructurării (impozite și cotizații de asigurare socială).

19 Prin scrisoarea din 19 mai 2004, Comisia a informat Republica Polonă despre decizia sa de a deschide procedura oficială de investigare cu privire la ajutorul pentru restructurare acordat HCz, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la 12 august 2004 (JO C 204, p. 6), și a invitat toate părțile interesate să își prezinte observațiile

cu privire la situația de fapt și la analiza juridică incluse în decizie. Comisia a primit observații din partea Republicii Polone și din partea a patru părți interesate.

20 Într-un document intitulat „Declarație privind anumite ajutoare de stat potențial acordate [HCz] și/sau [HSCz]" din 3 februarie 2005, ISD Polska sp. z o.o., care își desfășura activitatea la momentul respectiv sub denumirea socială ZPD Steel sp. z o.o., (denumită în continuare „ISD"), o filială deținută în proporție de 100 % de Industrial Union of Donbass Corp. (denumită în continuare „IUD"), a făcut, în cadrul unor negocieri anterioare achiziționării de către aceasta a HSCz, a MH, a MH Plus și a altor zece filiale ale HCz, următoarea declarație:

„În situația în care Comisia ar adopta o decizie prin care să impună [HCz], [HSCz] sau persoanei care a preluat activele [HCz] să ramburseze un ajutor public ilegal care se înscrie în cadrul ajutorului aferent programului de restructurare și în cuantum total care nu depășește 20 de milioane [PLN], declarăm că această decizie nu ar avea în niciun caz drept efect să ne exonereze de obligațiile care rezultă din ofertă și ne angajăm să nu prezentăm și să nu adresăm nicio solicitare de indemnizare îndreptată împotriva: a) administrației fiscale a Republicii Polone, b) [Agencja Rozwoju Przemysłu SA], c) [TFS], d) [HCz] […], legată de necesitatea rambursării ajutorului sau de orice procedură în domeniu desfășurată în fața Comisiei în urma acordării ajutorului public către [HCz]. Într-un asemenea de caz, ne angajăm să procedăm astfel încât [MH], [MH Plus] și [HSCz], sau alte societăți, precum și succesorii în drepturi ai acestora (independent de titlul unui astfel de succesor), să ramburseze cuantumul ajutorului public ilegal stabilit în decizia Comisiei, chiar dacă această decizie s-ar referi exclusiv la [HCz]."

21 La sfârșitul procedurii, Comisia a ajuns la concluzia că, în pofida îndoielilor sale inițiale, măsurile având ca scop restructurarea HCz în conformitate cu dispozițiile Legii privind ajutorul public acordat întreprinderilor care au importanță semnificativă pentru piața muncii din 30 octombrie 2002 (Dz. U. nr. 213, poziția 1800), cu modificările ulterioare, nu constituie „ajutor de stat" în sensul articolului 87 alineatul (1) CE.

22 În schimb, Comisia a considerat că, în perioada 1997-2002, HCz beneficiase cu diverse titluri de un ajutor de stat care era în parte compatibil cu piața comună. Pentru partea pe care a considerat-o incompatibilă cu piața comună, și anume un cuantum de 19 699 452 PLN (denumit în continuare „ajutorul în litigiu"), Comisia a impus rambursarea.

23 La 5 iulie 2005, Comisia a adoptat decizia în litigiu. Articolul 3 din aceasta prevede:

„(1) Ajutorul de stat acordat de [Republica] Polon[ă] în favoarea [HCz], în cuantum de 19 699 452 PLN, în perioada cuprinsă între 1997 și mai 2002, sub formă de ajutor pentru funcționare și de ajutor pentru restructurarea încadrării în muncă, nu este compatibil cu piața comună.

(2) [Republica] Polon[ă] adoptă toate măsurile necesare pentru a recupera de la [HCz], [de la] Regionalny Fundusz Gospodarczy, [de la MH] și [de la Operator ARP sp. z o.o.] ajutorul menționat la alineatul (1), acordat în mod nelegal în favoarea [HCz]. Întreprinderile menționate mai sus sunt obligate în solidar la rambursarea acestui ajutor.

Recuperarea are loc fără întârziere conform procedurilor de drept național, în măsura în care acestea permit executarea imediată și efectivă a prezentei decizii. Sumele care trebuie recuperate includ dobânzile începând de la data la care a fost acordat ajutorul către [HCz] până la data recuperării acestor sume. Dobânzile se calculează în conformitate cu dispozițiile capitolului V din Regulamentul […] nr. 794/2004.

[…]"

24 La articolul 4 din decizia în litigiu, Comisia aprobă propunerea de modificare a programului național de restructurare polonez, conform punctului 10 din Protocolul nr. 8, în măsura în care aceasta permite restructurarea HCz fără ajutor de stat și fără majorarea capacităților de producție.

25 În temeiul a două acorduri încheiate la 30 septembrie 2005 și intrate în vigoare la 7 octombrie 2005, ISD a cumpărat, pe de o parte, de la HCz toate părțile sociale ale MH și ale MH Plus, precum și zece filiale restante ale HCz și, pe de altă parte, de la TFS toate părțile sociale ale HSCz și astfel a devenit proprietara HSCz, a MH, a MH Plus și a altor zece filiale ale HCz.

26 Prin scrisoarea din 17 februarie 2006, Comisia a solicitat autorităților poloneze să îi precizeze ratele dobânzii pentru rambursarea ajutorului în litigiu de către debitorii solidari menționați la articolul 3 alineatul (2) din decizia în litigiu. În răspunsul din 13 martie 2006, autoritățile poloneze au propus rate ale dobânzii aplicabile recuperării și o metodologie pentru calcularea dobânzilor. În special, acestea au propus să se utilizeze drept bază, pentru perioada 1997-1999, rata obligațiunilor Trezoreriei poloneze având o valoare fixă pe cinci ani, exprimate în zloți polonezi, iar pentru perioada cuprinsă între anul 2000 și aderarea Republicii Polone la Uniune, rata acelorași obligațiuni pe zece ani. În plus, ținând cont de situația piețelor de capitaluri din Polonia la momentul respectiv, care era caracterizată de rate foarte ridicate, dar care scădeau rapid, autoritățile poloneze au solicitat să se efectueze o actualizare anuală a acestor rate, iar dobânzile să nu fie calculate pe o bază compusă.

27 În răspunsul din 7 iunie 2006 Comisia a constatat că rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu trebuia să fie, pentru toată perioada avută în vedere, rata obligațiunilor Trezoreriei poloneze având o valoare fixă pe cinci ani, exprimate în zloți polonezi, și că, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 794/2004, această rată a dobânzii trebuia să fie aplicată pe o bază compusă.

28 Prin scrisorile din 7 iulie 2006 și, respectiv, din 16 august 2006, Comisia a comunicat decizia în litigiu către IUD și către MH. La 21 decembrie 2006, această decizie a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

29 La 15 noiembrie 2006 a avut loc fuziunea dintre ISD și MH, ISD preluând toate drepturile și obligațiile aparținând MH.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

30 Prin acțiunile formulate la Tribunal, reclamantele ISD și IUD au solicitat acestuia în cauza T-273/06, citată anterior, în special anularea articolului 3 din decizia în litigiu, invocând șase motive în susținerea concluziilor lor.

31 Primul motiv s-a referit la încălcarea Protocolului nr. 8. Al patrulea motiv s-a întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime, iar al șaselea motiv s-a întemeiat pe încălcarea Regulamentului nr. 794/2004. Al doilea, al treilea și al cincilea motiv nu au fost invocate în susținerea recursului și, în consecință, nu vor fi examinate în continuare.

32 În cauza T-297/06, ISD a prezentat concluzii identice, invocând patru motive în esență identice cu cele invocate în cauza T-273/06, însă, în plus, a solicitat anularea articolului 4 din decizia în litigiu.

33 Prin intermediul primului motiv, recurentele au contestat, în esență, aplicabilitatea *ratione temporis* și *ratione personae* a normelor comunitare în materie de ajutoare de stat, precum și competența Comisiei de a controla respectarea acestora în perioada anterioară aderării Republicii Polone la Uniune.

34 În această privință, Tribunalul a confirmat că articolele 87 CE și 88 CE nu sunt aplicabile, în principiu, unui ajutor acordat înainte de aderarea unui stat membru, care nu mai este acordat după aderare, și că, în consecință, Comisia se întemeiază pe Protocolul nr. 8 drept *lex specialis* pentru a-și justifica competența.

35 După ce a arătat că acest regim diferă în mai multe privințe de regimul general prevăzut de Tratatul CE și de anexa IV la Actul privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor care stau la baza Uniunii Europene (JO 2003, L 236, p. 797, denumită în continuare „anexa IV la actul de aderare"), Tribunalul a constatat, la punctul 93 din hotărârea atacată, că Protocolul nr. 8 face referire la ajutoarele acordate în perioada 1997-2003, că acesta autorizează un cuantum limitat de ajutoare pentru restructurare, acordat pentru această perioadă anumitor întreprinderi enumerate în anexa 1 la protocol, și că interzice, în schimb, orice alt ajutor de stat pentru restructurare în favoarea industriei siderurgice.

36 După ce a constatat, la punctul 94 din hotărârea atacată, că aplicarea retroactivă a Protocolului nr. 8 este astfel prevăzută la punctul 6, care se referă la perioada 1997-2003, Tribunalul a respins în final, la punctele 95 și 96 din hotărârea atacată, argumentul recurentelor potrivit căruia, având în vedere că, la momentul publicării Protocolului nr. 8, în luna septembrie 2003, această perioadă era aproape încheiată, singura semnificație a referirii la perioada menționată constă în faptul că respectivul calcul al ajutoarelor viitoare ar trebui efectuat ținând cont în mod retrospectiv de ajutoarele deja alocate. Potrivit Tribunalului, scopul Protocolului nr. 8 era, dimpotrivă,

„să instituie un regim cuprinzător pentru autorizarea ajutoarelor destinate restructurării industriei siderurgice poloneze, și nu doar să evite cumulul de ajutoare de către întreprinderi beneficiare”.

37 Tribunalul a concluzionat, așadar, la punctul 97 din hotărârea atacată că, în raport cu anexa IV la actul de aderare și cu articolele 87 CE și 88 CE, Protocolul nr. 8 reprezintă o *lex specialis* care extinde controlul ajutoarelor de stat realizat de Comisie în temeiul tratatului la ajutoarele acordate în favoarea reorganizării industriei siderurgice poloneze în perioada 1997-2003.

38 În ceea ce privește argumentul referitor la aplicabilitatea *ratione personae* a Protocolului nr. 8, potrivit căruia acesta din urmă nu vizează întreprinderile care nu sunt menționate în anexa 1, Tribunalul a constatat, la punctul 99 din hotărârea atacată, că punctul 3 din protocolul menționat prevede expres că doar întreprinderile enumerate în anexa 1 pot beneficia de ajutoarele de stat în cadrul programului de restructurare a industriei siderurgice poloneze. Dacă s-ar admite ca o întreprindere care nu este menționată în această anexă 1 să poată păstra cuantumuri nelimitate de ajutor pentru restructurare primite înainte de aderare fără a reduce, în schimb, capacitățile de producție, Protocolul nr. 8 ar fi lipsit total de sens.

39 Cu privire la argumentul întemeiat pe punctul 4 litera (b) din Protocolul nr. 8, potrivit căruia doar întreprinderile beneficiare nu pot prelua activele unei întreprinderi care nu este menționată în anexa 1 la Protocolul nr. 8 și care intră în faliment, Tribunalul constată că recurentele pornesc de la o interpretare eronată a acestei dispoziții. Presupunând chiar că aceasta prevede posibilitatea unui terț de a prelua activele unei întreprinderi aflate în faliment care nu este menționată în anexa 1 la Protocolul nr. 8, aceasta nu ar implica în niciun fel, potrivit Tribunalului, că terțul nu este obligat să restituie un ajutor ilegal primit de întreprinderea menționată. În consecință, întrucât situația HCz nu poate fi comparată cu situația unei întreprinderi aflate în faliment care nu este menționată în anexa 1 la Protocolul nr. 8, critica întemeiată pe o pretinsă

încălcare a principiului egalității de tratament în aplicarea protocolului menționat a fost de asemenea respinsă de Tribunal.

40 Prin urmare, admiterea motivului întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament ar avea drept rezultat, în esență, să repună în discuție Protocolul nr. 8, care, în calitate de izvor de drept primar, face parte din tratat (a se vedea punctele 100 și 101 din hotărârea atacată).

41 Cu privire la argumentul potrivit căruia Comisia și-a depășit competența, Tribunalul a amintit, la punctul 102 din hotărârea atacată, că Protocolul nr. 8 prevede că Comisia adoptă măsurile necesare pentru a solicita rambursarea tuturor ajutoarelor acordate cu încălcarea condițiilor stabilite în acest protocol, inclusiv măsuri de control în temeiul articolului 88 CE, astfel încât Comisia era competentă pentru a controla respectarea dispozițiilor Protocolului nr. 8.

42 Astfel, Tribunalul a respins toate argumentele, invocând o încălcare a Protocolului nr. 8.

43 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurentele au susținut că, în decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare cu privire la ajutorul pentru restructurare acordat HCz, Comisia nu a indicat cu precizie ajutoarele de stat a căror desființare o solicită în decizia în litigiu, ceea ce a avut de asemenea drept rezultat nelegalitatea acestei din urmă decizii, care rezultă din încălcarea principiului protecției încrederii legitime. Încrederea lor legitimă consta în faptul că IUD a estimat că ajutorul în litigiu ar fi considerat rambursat și că ajutorul acordat anterior anului 2003 fusese comunicat în mod corespunzător Comisiei.

44 În această privință, recurentele au arătat că, în speță, Comisia le-a dat motive să aibă certitudinea că ajutoarele primite de HCz nu vor fi desființate. Astfel, recurentele ar fi putut să creadă în mod întemeiat că, în privința ajutoarelor primite de HCz, Comisia nu va solicita recuperarea și au arătat că, deși ajutorul în litigiu nu a fost notificat în sensul articolelor 87 CE și 88 CE, acesta ar fi fost „comunicat în mod corespunzător", conform procedurilor relevante prevăzute de Protocolul nr. 2.

45 Cu privire la acest aspect, Tribunalul a constatat, la punctul 134 din hotărârea atacată, că o asemenea încredere nu poate fi protejată în temeiul principiului protecției încrederii legitime. Astfel, recurentele nu au fost nici încurajate de un act al Comunității să adopte o decizie care ulterior a determinat consecințe negative pentru acestea și nici nu au fost beneficiarele unui act administrativ favorabil al unei instituții comunitare revocat retroactiv de aceasta din urmă. Referindu-se la Hotărârea din 20 martie 1997, Alcan Deutschland (C-24/95, Rec., p. I-1591), Tribunalul a amintit, la punctul 135 din hotărârea atacată, că întreprinderile care beneficiază de un ajutor nu pot avea, în principiu, încredere legitimă în legalitatea ajutorului decât dacă acesta a fost acordat cu respectarea procedurii prevăzute la articolul 88 CE și că un operator economic diligent trebuie să fie, în mod normal, în măsură să se asigure că această procedură a fost respectată.

46 În plus, Tribunalul a constatat la punctul 136 din hotărârea atacată că, în speță, nu a avut loc nicio notificare a ajutorului în litigiu, având în vedere că acesta a fost acordat într-un moment când Republica Polonă nu era încă membră a Uniunii și că, în consecință, nu era posibilă o notificare conform articolului 88 CE.

47 Tribunalul a respins de asemenea, la punctele 137 și 138 din hotărârea atacată, argumentul recurentelor potrivit căruia ajutorul în litigiu a fost „comunicat în mod corespunzător", conform procedurilor prevăzute de Protocolul nr. 2. Astfel, deși recurentele au făcut referire la Decizia 2003/588 a Consiliului, în care acesta a constatat că programul de restructurare și planurile de afaceri prezentate Comisiei de Republica Polonă la 4 aprilie 2003 îndeplineau cerințele prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din

Protocolul nr. 2, ar trebui să se constate că planul de afaceri referitor la HCz nu a fost prezentat Comisiei și că, astfel, acesta nu face obiectul aprobării cuprinse în Decizia Consiliului 2003/588.

48 Cu privire la expunerea de motive a propunerii Comisiei, potrivit căreia prelungirea derogării prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 ar avea drept efect să regularizeze în mod retroactiv ajutoarele care fuseseră acordate în mod nelegal începând de la intrarea în vigoare a acordului european, Tribunalul a subliniat la punctul 139 din hotărârea atacată că aceste mențiuni nu se regăsesc în Decizia 2003/588 a Consiliului. Or, o simplă propunere a Comisiei supusă unei decizii a Consiliului nu ar putea să determine o încredere legitimă a recurentelor.

49 Astfel, Tribunalul a respins toate argumentele întemeiate pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime.

50 Prin intermediul celui de al șaselea motiv, care se referea în special la stabilirea ratelor dobânzii aplicabile recuperării ajutoarelor în litigiu, recurentele au invocat încălcarea Regulamentului nr. 794/2004, contestând stabilirea de către Comisie a unei rate adecvate a dobânzii și susținând încălcarea de către aceasta a obiectivului avut în vedere la articolele 9 și 11 din regulamentul menționat, și anume restabilirea situației astfel cum exista anterior acordării ajutorului ilegal, întrucât aceasta a impus dobânzi aferente restituirilor de dobânzi și întrucât a ales o rată de referință total diferită de realitatea pieței poloneze din perioada 1997-2004.

51 În această privință, recurentele au susținut că, în dreptul polonez, dobânzile nu se plătesc decât cu privire la capitalul arieratelor fiscale, iar legile fiscale nu prevăd capitalizarea dobânzilor datorate în raport cu aceste arierate. În plus, recurentele au arătat că era foarte rar în perioada 1997-2004 ca întreprinderile să obțină capitaluri externe pe termen lung prin utilizarea de obligațiuni și de împrumuturi bancare exprimate în

zloți polonezi. Întrucât a dorit să aplice rata dobânzii aferente obligațiunilor Trezoreriei poloneze, Comisia nu ar fi utilizat rata care reflectă în mod corect avantajul de care a beneficiat HCz, ceea ce ar avea drept efect supraevaluarea acestui avantaj. Restituirea dobânzilor ar situa astfel întreprinderile beneficiare într-o situație mai puțin favorabilă față de *status quo ante*.

52 Cu privire la decizia în litigiu, Tribunalul a constatat, la punctul 157 din hotărârea atacată, că dobânzile se calculează în conformitate cu dispozițiile capitolului V din Regulamentul nr. 794/2004 și că, având în vedere că rata dobânzii nu este stabilită nici în dispozitiv, nici în considerentele deciziei în cauză, motivul invocat de recurente este lipsit de obiect.

53 În ceea ce privește metoda de calcul al dobânzilor, Tribunalul a stabilit că respectivele constatări în această privință cuprinse în decizia în litigiu au caracter pur declarativ, din moment ce metoda pentru calcularea dobânzilor rezultă chiar din Regulamentul nr. 794/2004. Or, recurentele nu au invocat o excepție de nelegalitate cu privire la acest regulament (a se vedea punctul 159 din hotărârea atacată).

54 Cu privire la scrisoarea din 7 iunie 2006, în care Comisia a stabilit rata dobânzii care trebuie aplicată pentru recuperarea ajutorului în litigiu, Tribunalul a amintit că articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004 prevede că rata dobânzii aplicabile recuperării se impune să fie stabilită în „strânsă cooperare” cu statul membru în cauză.

55 Or, corespondența purtată între Comisie și autoritățile poloneze ar evidenția că rata dobânzii a fost stabilită în „strânsă cooperare” cu Republica Polonă, care a propus, astfel, să aplice ratele obligațiunilor Trezoreriei pe cinci ani și, respectiv, pe zece ani

și a solicitat să se efectueze o actualizare anuală a acestor rate, iar dobânzile să nu fie calculate pe o bază compusă (punctul 163 din hotărârea atacată).

56 Întrucât Comisia a acceptat partea cea mai importantă a propunerilor menționate, aceasta a considerat că doar rata aferentă obligațiunilor pe cinci ani trebuia să fie aplicată în cursul întregii perioade 1997-2004. Comisia dispunea în această privință de o anumită marjă de apreciere (punctul 164 din hotărârea atacată).

57 Cu privire la metoda de aplicare a dobânzii și în special cu privire la calcularea dobânzilor pe o bază compusă, Tribunalul a constatat, la punctul 165 din hotărârea atacată, că articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 794/2004 prevede expres că rata dobânzii se aplică pe o bază compusă până la data recuperării ajutorului, iar dobânzile acumulate pe parcursul anului precedent produc dobânzi în fiecare an următor. În plus, articolul 13 din Regulamentul nr. 794/2004 prevede că articolele 9 și 11 se aplică cu privire la orice decizie de recuperare notificată după data intrării în vigoare a acestui regulament. Întrucât Regulamentul nr. 794/2004 era aplicabil la momentul adoptării deciziei în litigiu, Comisia era astfel obligată să solicite calcularea dobânzii pe o bază compusă.

58 Tribunalul a respins astfel toate motivele întemeiate pe încălcarea Regulamentului nr. 794/2004.

59 Întrucât a considerat nefondate toate motivele prezentate de recurente în susținerea acțiunii, Tribunalul a respins, în consecință, acțiunea în totalitate.

Concluziile părților în fața Curții

60 Recurentele solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— admiterea în totalitate, în subsidiar în parte, a concluziilor prezentate în fața Tribunalului în cauzele conexate T-273/06 și T-297/06;

— obligarea Comisiei la plata tuturor cheltuielilor de judecată;

— în ipoteza în care Curtea ar hotărî că nu este necesar să se pronunțe, obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată în temeiul dispozițiilor articolului 69 alineatul (6) coroborate cu dispozițiile articolului 72 litera (a) din Regulamentul de procedură al Curții.

61 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

62 În susținerea recursului formulat, recurentele invocă trei motive întemeiate pe încălcarea Protocolului nr. 8, a principiului încrederii legitime și, respectiv, a Regulamentului nr. 659/1999, în special a articolului 14 alineatul (2) din acesta, precum și pe încălcarea Regulamentului nr. 794/2004.

63 Comisia contestă, pe de o parte, admisibilitatea recursului în totalitate și, pe de altă parte, în mod specific admisibilitatea primului și a celui de al treilea motiv, precum și temeinicia celor trei motive prezentate de recurente.

Cu privire la admisibilitatea recursului în totalitate

Argumentele părților

64 Cu titlu introductiv, Comisia invocă inadmisibilitatea recursului pentru motivul că, în ceea ce privește forma recursului, recurentele ar confunda apelul și recursul, în măsura în care cererea s-ar limita, în esență, să repete argumentele formulate împotriva deciziei în litigiu, astfel cum au fost prezentate în primă instanță. Recurentele nu ar preciza nici pasajele din raționamentul Tribunalului care sunt avute în vedere în special, nici erorile de drept pe care Tribunalul le-ar fi săvârșit cu ocazia examinării acestor argumente în primă instanță.

65 În această privință, Comisia arată că din articolul 225 CE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție și din articolul 112 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Regulamentul de procedură rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea atacată, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere. Nu îndeplinește această condiție recursul care, fără a cuprinde cel puțin o argumentare prin care să se urmărească în mod precis identificarea erorii de drept care ar vicia hotărârea atacată, se limitează la reproducerea motivelor și a argumentelor care au fost deja prezentate în fața Tribunalului. Astfel, un asemenea recurs ar constitui în realitate o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunal, ceea ce nu ar fi de competența Curții.

Aprecierea Curții

66 Potrivit unei jurisprudențe constante, din articolul 225 CE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție și din articolul 112 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Regulamentul de procedură rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere (a se vedea în special Hotărârea din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, Rec., p. I-5291, punctul 34, Hotărârea din 8 ianuarie 2002, Franța/Monsanto și Comisia, C-248/99 P, Rec., p. I-1, punctul 68, precum și Hotărârea din 14 octombrie 2010, Nuova Agricast și Cofra/Comisia, C-67/09 P, Rep., p. I-9811, punctul 48).

67 În această privință, este suficient să se constate că, deși anumite pasaje din argumentația recurentelor dezvoltată în contextul motivelor invocate de acestea sunt, desigur, lipsite de rigoare, această argumentație este totuși, în ansamblul său, suficient de clară pentru a putea identifica cu precizia necesară elementele criticate din hotărârea

atacată, precum și argumentele juridice invocate în susținerea acestei critici și permite, în consecință, Curții să realizeze controlul legalității.

68 În consecință, excepția inadmisibilității invocată de Comisie, în măsura în care privește recursul în totalitate, trebuie respinsă.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

69 Prin intermediul primului motiv, recurentele susțin că Tribunalul a încălcat Protocolul nr. 8, întrucât acesta a considerat că protocolul prevede la punctul 6 aplicarea retroactivă a dispozițiilor acestuia. Nu ar rezulta clar nici din formularea, nici din finalitatea și nici din economia protocolului menționat că acestuia ar trebui să i se atribuie un efect retroactiv.

70 În această privință, recurentele arată că, în realitate, obiectivul Protocolului nr. 8 este ca întreprinderile enumerate în anexa 1 să poată beneficia de ajutoare de stat în anumite limite, între momentul semnării sale la 16 aprilie 2003 și sfârșitul anului 2003. Singurul element de retroactivitate care poate fi identificat în protocolul menționat ar fi referirea la perioada 1997-2003, care privește fie suma totală a ajutorului care poate fi acordat (punctul 6 din Protocolul nr. 8), fie reducerea netă a capacității la care trebuie să ajungă Republica Polonă (punctul 7 din Protocolul nr. 8). Aceasta ar însemna că respectivul calcul al ajutoarelor viitoare care vor fi atribuite întreprinderilor

beneficiare până la sfârșitul anului 2003 trebuie efectuat nu considerând în mod retroactiv ajutoarele deja acordate ca fiind, dacă este cazul, ilegale, ci ținând cont în mod retrospectiv de cuantumurile ajutoarelor deja alocate.

71 Recurentele invocă în această privință faptul că, potrivit jurisprudenței Curții (Hotărârile din 25 ianuarie 1979, Racke, 98/78, Rec., p. 69, și Weingut Decker, 99/78, Rec., p. 101, Hotărârea din 19 mai 1982, Staple Dairy Products, 84/81, Rec., p. 1763, precum și Hotărârea din 24 septembrie 2002, Falck și Acciaierie di Bolzano/Comisia, C-74/00 P și C-75/00 P, Rec., p. I-7869), ca regulă generală, principiul securității situațiilor juridice s-ar opune ca aplicarea în timp a unui act comunitar să aibă un punct de plecare stabilit la o dată anterioară publicării acestuia. Cu titlu excepțional, situația ar putea fi diferită dacă obiectivul care trebuie atins impune acest lucru și dacă încrederea legitimă a persoanelor interesate este respectată în mod corespunzător. Aceasta ar însemna că, în lipsa unor indicații contrare, se prezumă că un text de drept comunitar nu are efect retroactiv.

72 Or, în speță, conform opiniei recurentelor, este cert că, la 23 octombrie 2002, Consiliul de asociere UE-Polonia a adoptat o decizie prin care s-a prelungit cu încă opt ani, începând de la 1 ianuarie 1997, perioada de exceptare prevăzută de Protocolul nr. 2. Această decizie subordonează prorogarea îndeplinirii a două condiții: pe de o parte, ca Republica Polonă să prezinte Comisiei un program de restructurare și unele planuri de afaceri și, pe de altă parte, ca Comisia să efectueze evaluarea finală a acestora (articolele 2 și 3 din decizia Consiliului de asociere). Articolul 3 din această decizie prevede, în plus, supravegherea, la intervale regulate, de către Comisie în numele Comunității și de către Oficiul Concurenței și pentru Protecția Consumatorilor din Polonia în numele Republicii Polone, a implementării planurilor de afaceri.

73 Comisia a concluzionat că programul de restructurare și planurile de afaceri prezentate de Republica Polonă îndeplineau cerințele prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 și condițiile stabilite în Protocolul nr. 8 și, în consecință, prin propunerea sa a aprobat evaluarea finală și respectarea angajamentului asumat de Republica Polonă în Protocolul nr. 8. În sfârșit, Decizia 2003/588 a Consiliului a fost

adoptată în acest sens. În opinia recurentelor, Comisia a revenit, așadar, în decizia în litigiu, asupra ajutoarelor de stat acordate în perioada 1997-2002 în cadrul regimului de exceptare care fusese prelungit prin Decizia 2003/588 a Consiliului, ulterioară semnării Protocolului nr. 8 și care face referire la acesta.

74 În plus, punctul 6 din Protocolul nr. 8 nu ar avea în vedere decât ajutoarele pentru restructurare viitoare care ar putea fi plătite întreprinderilor beneficiare și care nu ar cuprinde nicio mențiune expresă a unui eventual efect retroactiv. Nu ar rezulta clar din conținutul, din finalitatea sau din economia acestuia că ar trebui să i se atribuie un efect retroactiv.

75 Pe de altă parte, recurentele susțin că este cert că autoritățile poloneze prevăzuseră să includă HCz în lista întreprinderilor beneficiare enumerate în anexa 1 la Protocolul nr. 8 care pot beneficia de ajutoare de stat în cadrul programului de restructurare a industriei siderurgice poloneze. Acestea au abandonat măsura respectivă în ultimul moment, întrucât HCz intrase în faliment și de la acest moment viabilitatea sa era considerată ca fiind puțin probabilă, chiar cu acordarea unor ajutoare noi. Viabilitatea HCz la momentul redactării conținutului Protocolului nr. 8 ar fi constituit, astfel, singurul element care o distingea de cele opt întreprinderi beneficiare.

76 Or, începând din luna aprilie 2003, autoritățile poloneze preconizaseră să restructureze HCz printr-o altă modalitate decât falimentul. Comisia nu ar fi ținut cont de aceasta în decizia în litigiu, deși aceste elemente de fapt îi erau cunoscute, și ar fi tratat, așadar, în mod radical diferit două categorii de persoane ale căror situații de drept și de fapt nu prezentau diferențe esențiale – întreprinderile enumerate în anexa 1 la Protocolul nr. 8, pe de o parte, și entitatea economică ce a succedat societății HCz, pe

de altă parte. Acest tratament diferențiat aplicat la două situații în esență identice ar constitui, astfel, o încălcare suplimentară a Protocolului nr. 8.

77 În aceste condiții, interpretarea Protocolului nr. 8 efectuată de Comisie în decizia în litigiu ar constitui o încălcare vădită a acestui text comunitar. Întrucât nu a sancționat această încălcare, Tribunalul ar fi încălcat la rândul său dreptul comunitar.

78 Comisia arată mai întâi că primul motiv este, în parte, inadmisibil pentru două motive. Pe de o parte, recurentele ar fi invocat propunerea Comisiei și Decizia 2003/588 a Consiliului în contextul motivului menționat, deși acest aspect ar fi fost examinat de Tribunal în cadrul motivului întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime. În consecință, recurentele invocă pentru prima dată în fața Curții un motiv și argumente pe care nu le-au susținut în fața Tribunalului, astfel încât această parte a motivului ar trebui să fie declarată inadmisibilă.

79 Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul referitor la o diferență de tratament între două situații, în esență, identice și, așadar, care determină încălcarea Protocolului nr. 8, acesta era nou în sensul că nu a fost invocat de reclamanta din cauza T-297/06, citată anterior, în cadrul motivului întemeiat pe pretinsa încălcare a Protocolului nr. 8. Doar reclamantele din cauza T-273/06 au invocat o pretinsă încălcare a principiului egalității de tratament în aplicarea Protocolului nr. 8. În consecință, și această parte a primului motiv ar trebui să fie declarată inadmisibilă.

80 În ceea ce privește fondul, Comisia afirmă în continuare că împărtășește interpretarea efectuată de Tribunal potrivit căreia scopul Protocolului nr. 8 era să instituie un regim cuprinzător pentru controlul ajutoarelor destinate restructurării industriei siderurgice poloneze. În opinia acesteia, însuși modul de redactare a protocolului menționat

indică un efect retroactiv, prin faptul că întreaga perioadă avută în vedere, și anume anii 1997-2003, se situează înainte de data aderării Republicii Polone la Uniune.

81 În plus, Comisia contestă argumentul recurentelor conform căruia referirea la această perioadă ar însemna în realitate că, înainte de aderare, controlul ajutoarelor ar fi limitat la cele acordate în perioada septembrie-decembrie 2003. În consecință, Comisia consideră că raționamentul Tribunalului cuprins la punctele 93-97 din hotărârea atacată a luat în considerare în mod corect formularea, finalitatea și economia Protocolului nr. 8 și a susținut în mod întemeiat concluzia acestuia privind efectul retroactiv.

82 În sfârșit, Comisia consideră că argumentele prezentate de recurente sunt în orice caz nefondate, în măsura în care, în realitate, aceste argumente par să conteste excluderea HCz de pe lista întreprinderilor beneficiare enumerate în anexa 1 la Protocolul nr. 8, iar nu vreo încălcare a protocolului menționat. Or, este vădit că, în speță, cadrul acțiunii în anulare cu care a fost sesizat Tribunalul s-a limitat la controlul legalității deciziei Comisia și nu a permis punerea în discuție a legalității dispozițiilor dreptului primar, precum cele ale Protocolului nr. 8.

Aprecierea Curții

— Cu privire la admisibilitate

83 În ceea ce privește critica referitoare la inadmisibilitate invocată de Comisie și întemeiată pe caracterul de noutate al motivului invocat, trebuie constatat că rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, într-adevăr, a permite unei părți să invoce pentru prima

dată în fața Curții un motiv pe care nu l-a invocat în fața Tribunalului ar echivala cu a-i permite să sesizeze Curtea, a cărei competență în materie de recurs este limitată, cu un litigiu mai extins decât cel cu care a fost învestit Tribunalul. În cadrul unui recurs, competența Curții este, prin urmare, limitată la aprecierea soluției legale date cu privire la motivele dezbătute în fața primei instanțe (a se vedea printre altele Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Ramondín și alții/Comisia, C-186/02 P și C-188/02 P, Rec., p. I-10653, punctul 60, precum și Hotărârea din 26 octombrie 2006, Koninklijke Coöperatie Cosun/Comisia, C-68/05 P, Rec., p. I-10367, punctul 96).

84 În această privință, trebuie totuși să se constate că, în mod contrar celor susținute de Comisie, recurentele nu invocă un motiv nou în fața Curții, ci un simplu argument care se înscrie în cadrul motivului întemeiat pe încălcarea Protocolului nr. 8 și care a fost deja dezbătut în fața Tribunalului. Astfel, acestea fac referire la documentele citate de Comisie cu scopul de a susține încălcarea Protocolului nr. 8, însă acestea nu introduc nicio critică nouă din punct de vedere juridic. Prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie și întemeiată pe caracterul de noutate al motivului invocat de recurente nu poate fi admisă.

85 În ceea ce privește critica referitoare la inadmisibilitate invocată de Comisie și întemeiată pe faptul că argumentul referitor la o diferență de tratament a două situații, în esență, identice, invocat de reclamanta din cauza T-297/06, avea caracter de noutate în sensul că acesta nu a fost invocat de respectiva reclamantă în primă instanță, ci doar de reclamantele din cauza T-273/06, este suficient să se constate că, având în vedere că o parte trebuie să poată contesta toate motivele unei hotărâri care îi cauzează un prejudiciu, atunci când Tribunalul a conexat două cauze și a pronunțat o hotărâre unică care soluționează toate motivele prezentate de părțile la procedura în fața Tribunalului, fiecare dintre acestea poate critica raționamentele privind motive care au fost invocate în fața Tribunalului doar de reclamanta din cealaltă cauză conexată (a se vedea Hotărârea din 29 noiembrie 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall și alții/Comisia, C-176/06 P, punctul 17, precum și, prin analogie, Hotărârea din 21 februarie 2008, Comisia/Girardot, C-348/06 P, Rep., p. I-833, punctul 50).

86 Prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie și întemeiată pe caracterul de noutate al motivului invocat de recurente nu poate fi admisă.

87 Rezultă din considerațiile de mai sus că primul motiv de recurs este admisibil.

— Cu privire la fond

88 Cu privire la temeinicia acestui motiv, trebuie examinat dacă Tribunalul a încălcat Protocolul nr. 8 întrucât a considerat în hotărârea atacată că respectiva competență a Comisiei de a controla respectarea normelor comunitare în materie de ajutoare de stat în cursul perioadei anterioare aderării Republicii Polone la Uniune se întemeiază pe acest protocol și se referă la ajutoarele acordate pe parcursul întregii perioade avute în vedere la punctul 6 din protocolul menționat, și anume 1997-2003, iar nu, astfel cum susțin recurentele, exclusiv între momentul publicării sale, la 23 septembrie 2003, și 31 decembrie 2003, întrucât acestea pun în discuție efectul retroactiv al Protocolului nr. 8.

89 Trebuie amintit, în această privință, că Tribunalul a ajuns la această concluzie după ce a examinat, la punctele 89-97 din hotărârea atacată, domeniul de aplicare al Protocolului nr. 8.

90 În cadrul acestei analize, Tribunalul a subliniat mai întâi la punctul 90 din hotărârea atacată că, în ceea ce privește aplicabilitatea *ratione temporis* a normelor comunitare în materie de ajutoare de stat, este cert că, în principiu, articolele 87 CE și 88 CE nu se aplică ajutoarelor acordate înainte de aderare care nu mai sunt aplicabile după aderare.

91 În continuare, Tribunalul constată, la punctul 91 din hotărârea atacată, că regimul prevăzut de Protocolul nr. 8 diferă în mai multe privințe de regimul general prevăzut de tratat și de anexa IV la actul de aderare. Tribunalul a reținut în această privință că, conform punctului 1 din Protocolul nr. 8, anumite ajutoare de stat acordate de Republica Polonă pentru restructurarea unor sectoare specifice ale industriei siderurgice poloneze, care, conform articolelor 87 CE și 88 CE, nu ar fi în mod normal admisibile, sunt recunoscute ca fiind compatibile cu piața comună. În plus, Tribunalul arată că mecanismul de tranziție care figurează în anexa IV la tratatul de aderare nu se referă decât la ajutoare de stat acordate înainte de aderare care sunt în continuare aplicabile după data aderării.

92 De asemenea, Tribunalul amintește, la punctele 93 și 94 din hotărârea atacată, că Protocolul nr. 8 face referire la ajutoarele acordate în perioada 1997-2003 și, prin urmare, pentru o perioadă anterioară aderării Republicii Polone la Uniune. Acest protocol autorizează un cuantum limitat al ajutoarelor pentru restructurare (3 387 070 000 PLN), acordat pentru perioada menționată anumitor întreprinderi enumerate în anexa 1 la acesta și prevede că Republica Polonă nu trebuie să acorde niciun alt ajutor pentru restructurarea industriei siderurgice poloneze. În consecință, în opinia Tribunalului, aplicarea retroactivă a Protocolului nr. 8 este prevăzută la punctul 6 din acesta, care se referă la perioada 1997-2003.

93 În sfârșit, Tribunalul respinge, la punctul 95 din hotărârea atacată, argumentul recurentelor potrivit căruia, având în vedere că, la momentul publicării Protocolului nr. 8, în luna septembrie 2003, această perioadă era aproape încheiată, singura semnificație a referirii la perioada 1997-2003, cuprinsă în Protocolul nr. 8, constă în faptul că respectivul calcul al ajutoarelor viitoare ar trebui efectuat ținând cont în mod retrospectiv de ajutoarele deja alocate, dar fără a se considera în mod retroactiv drept ilegale ajutoarele deja acordate.

94 În plus, acesta subliniază că, dimpotrivă, scopul Protocolului nr. 8 era să instituie un regim cuprinzător pentru autorizarea ajutoarelor destinate restructurării industriei siderurgice poloneze, și nu doar să evite cumulul de ajutoare de către întreprinderile beneficiare (a se vedea punctul 96 din hotărârea atacată).

95 În lumina acestor constatări, Tribunalul a respins, la punctele 97 și 104 din hotărârea atacată, orice încălcare a Protocolului nr. 8, stabilind că acesta reprezenta o *lex specialis* în raport cu anexa IV la actul de aderare și cu articolele 87 CE și 88 CE, care extinde controlul ajutoarelor de stat realizat de Comisie în temeiul tratatului la ajutoarele acordate în favoarea reorganizării industriei siderurgice poloneze în perioada 1997-2003, și astfel a respins acest motiv.

96 Contrar afirmațiilor recurentelor, Tribunalul nu a încălcat protocolul respectiv prin faptul că a ajuns la o asemenea concluzie.

97 Astfel, trebuie constatat că Tribunalul a arătat în mod întemeiat, la punctele 93 și 94 din hotărârea atacată, că însuși Protocolul nr. 8 prevedea la punctul 6 că se aplică pentru perioada 1997-2003, anterioară datei aderării.

98 În mod cert, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, în scopul de a garanta respectarea principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime, normele comunitare de drept substanțial trebuie să fie interpretate în sensul că nu vizează situații apărute anterior intrării lor în vigoare decât în măsura în care reiese în mod clar din formularea, finalitatea și economia acestora că trebuie să le fie atribuit un asemenea efect (a se vedea în special Hotărârea din 10 februarie 1982, Bout, 21/81, Rec., p. 381, punctul 13, Hotărârea din 15 iulie 1993, GruSa Fleisch, C-34/92, Rec., p. I-4147, punctul 22, Hotărârea din 29 ianuarie 2002, Pokrzeptowicz-Meyer, C-162/00, Rec.,

p. I-1049, punctul 49, și Hotărârea din 12 noiembrie 2009, Elektrownia Pątnów II, C-441/08, Rep., p. I-10799, punctul 33).

99 Or, având în vedere că Protocolul nr. 8 a intrat în vigoare la 1 mai 2004, în mod contrar cadrului de fapt și de drept existent în cauzele citate în susținerea argumentului prezentat de recurente, trebuie constatat că rezultă clar din formularea Protocolului nr. 8 că acesta prevede un efect retroactiv prin faptul că vizează în mod expres o perioadă care ar fi trebuit să fie integral încheiată la momentul intrării sale în vigoare.

100 În ceea ce privește finalitatea și economia Protocolului nr. 8, în mod contrar celor susținute de recurente, trebuie constatat că, având în vedere că articolele 87 CE și 88 CE nu se aplică ajutoarelor acordate înainte de aderare care nu mai sunt aplicabile ulterior acesteia și în vederea urmăririi obiectivului de interzicere de principiu a oricărui ajutor de stat, cu excepția derogărilor prevăzute expres, obiectiv care fusese deja definit în Protocolul nr. 2, instituirea unui regim prin care Comisia era autorizată să exercite, în temeiul tratatului, controlul ajutoarelor de stat în privința oricărui ajutor acordat pentru restructurarea industriei siderurgice poloneze în perioada 1997-2006 era consecința logică a continuității materiale dintre acordul european și tratat în ceea ce privește ajutoarele de stat, exprimând, pe de altă parte, obiectivul privind aplicarea unui singur regim de control înainte și după aderarea Republicii Polone la Uniune.

101 În consecință, astfel cum a constatat în mod întemeiat Tribunalul, scopul Protocolului nr. 8 era să instituie un regim cuprinzător pentru autorizarea ajutoarelor destinate restructurării industriei siderurgice poloneze, și nu doar să evite cumulul de ajutoare de către întreprinderile beneficiare.

102 Așadar, Tribunalul a respins în mod întemeiat argumentul recurentelor potrivit căruia Protocolul nr. 8 trebuie interpretat în sensul că nu vizează decât perioada cuprinsă între data publicării sale, în luna septembrie 2003, și sfârșitul anului 2003 și că, în consecință, calculul ajutoarelor viitoare care vor fi atribuite întreprinderilor beneficiare până la sfârșitul anului 2003 trebuie efectuat nu considerând în mod retroactiv ajutoarele deja acordate ca fiind ilegale, ci ținând cont în mod retrospectiv de cuantumurile ajutoarelor deja alocate.

103 Rezultă din aceasta, astfel cum Tribunalul a constatat în mod corect, că Protocolul nr. 8 reprezintă o *lex specialis* care a extins competența Comisiei de a controla ajutoarele acordate în favoarea restructurării industriei siderurgice poloneze în perioada 1997-2003.

104 Cu privire la argumentul recurentelor potrivit căruia rezultă atât din propunerea Comisiei, cât și din Decizia 2003/588 a Consiliului că, în opinia acestor instituții, angajamentele asumate în cadrul Protocolului nr. 8 fuseseră respectate, este suficient să se constate că un act de drept derivat al Uniunii nu poate deroga de la un act de drept primar sau nu poate modifica un astfel de act, chiar dacă a fost adoptat ulterior.

105 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul recurentelor referitor la o diferență de tratament, în măsura în care acestea susțin că HCz ar fi trebuit să fie înscrisă pe lista întreprinderilor beneficiare enumerate în anexa 1 la Protocolul nr. 8, este suficient să se constate că, întrucât contestă în realitate excluderea HCz de pe această listă, recurentele repun în discuție Protocolul nr. 8 care face parte integrantă din tratat și care are, așadar, calitatea de drept primar. Or, în cadrul unui recurs, Curtea se limitează la controlul legalității hotărârii pronunțate de Tribunal, ceea ce nu permite punerea în discuție a legalității dispozițiilor dreptului primar.

106 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, Tribunalul a considerat în mod întemeiat că nu a existat o încălcare a Protocolului nr. 8, iar primul motiv trebuie respins, prin urmare, ca nefondat.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentele părților

107 Prin intermediul acestui motiv, recurentele susțin că procedurile prevăzute de Protocolul nr. 2, prin intermediul cărora ajutorul în litigiu a fost adus atât la cunoștința Comisiei, cât și a Consiliului, au determinat existența unei încrederi legitime din partea lor.

108 În această privință, recurentele amintesc că este cert că, atunci când a evaluat versiunile succesive ale programului de restructurare polonez, Comisia a luat la cunoștință că HCz primise ajutoare de stat. Propunerea Comisiei a fost publicată la 26 mai 2003. Chiar admițând că expunerea de motive a acestei propuneri nu poate crea o încredere legitimă în percepția recurentelor, acestea din urmă subliniază că, în speță, Comisia a fost totuși informată cu privire la ajutoarele în litigiu.

109 În plus, recurentele susțin că, întrucât Decizia 2003/588 a Consiliului a fost adoptată în temeiul propunerii Comisiei, iar în această decizie se constată că ajutoarele în discuție îndeplinesc condițiile de exceptare prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2, precum și în lipsa procedurilor formale prevăzute la articolul 88 CE

inaplicabile Republicii Polone la momentul respectiv, procedura urmată în speță de Comisie și de Consiliu îndeplinește condițiile prevăzute de jurisprudență în materie de protecție a încrederii legitime.

110 Recurentele, invocând în această privință Hotărârea Tribunalului din 27 martie 1990, Chomel/Comisia (T-123/89, Rec., p. II-131), și Hotărârea Tribunalului din 31 martie 1998, Preussag Stahl/Comisia (T-129/96, Rec., p. II-609), subliniază că protecția încrederii legitime se extinde la orice particular care se află într-o situație din care rezultă că administrația comunitară l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate.

111 În plus, recurentele amintesc că dreptul de a solicita protecția încrederii legitime presupune îndeplinirea a trei condiții, și anume existența unor asigurări precise furnizate persoanei interesate de către administrația comunitară, de natură să dea naștere unei așteptări legitime din partea persoanei căreia îi sunt adresate și conforme cu normele aplicabile.

112 Tribunalul ar fi precizat că reprezintă asigurări precise, indiferent de forma în care sunt comunicate, informațiile precise, necondiționate și concordante, emise de surse autorizate și de încredere (Hotărârea din 6 iulie 1999, Forvass/Comisia, T-203/97, RecFP, p. I-A-129 și II-705, punctele 70 și 71, precum și Hotărârea din 19 martie 2003, Innova Privat-Akademie/Comisia, T-273/01, Rec., p. II-1093, punctele 26, 28, 29 și 32).

113 Aplicând această jurisprudență la propunerea Comisei, recurentele concluzionează că punctul 6 din expunerea de motive a propunerii le-ar fi furnizat asigurări precise, că aceste asigurări erau de natură să dea naștere unei așteptări legitime în percepția lor și că respectivele asigurări erau conforme cu normele aplicabile. Cele trei condiții impuse pentru ca recurentele să se prevaleze de încrederea legitimă în sensul că ajutoarele primite nu erau nici nelegale, nici supuse, în consecință, restituirii, ar fi, așadar, îndeplinite. În plus, articolul unic din Decizia 2003/588 a Consiliului ar fi fost

de natură să determine în percepția recurentelor asigurarea că programul de restructurare era conform cu acordul european și că, prin urmare, ajutoarele cuprinse în programul respectiv erau legale.

114 Comisia, referindu-se la Hotărârea Alcan Deutschland, citată anterior, subliniază că, astfel, propunerea sa, la fel ca și Decizia 2003/588 a Consiliului, are ca punct de plecare programul de restructurare și planurile de afaceri prezentate de Republica Polonă. Lichidarea HCz era prevăzută în acestea și documentele respective nu cuprindeau niciun plan de afaceri pentru această întreprindere. În consecință, nici Comisia și nici Consiliul nu au putut furniza asigurări precise în ceea ce privește în mod specific ajutoarele plătite HCz, întrucât această întreprindere nu era vizată.

115 În plus, Comisia susține că recurentele nu contestă constatările efectuate de Tribunal la punctul 138 din hotărârea atacată, potrivit cărora planul de afaceri referitor la HCz nu fusese prezentat Comisiei și că, în consecință, acesta nu face obiectul aprobării cuprinse în Decizia 2003/58 a Consiliului. Or, Tribunalul s-ar fi întemeiat pe această constatare. Ar fi vorba despre o constatare de fapt pe care recurentele nu o contestă și pe care nu ar putea, de altfel, să o conteste în cadrul recursului.

116 În consecință, conform Comisiei, motivul întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime ar trebui respins. Nici dispozitivul propunerii Comisiei, nici cel al Deciziei 2003/588 a Consiliului, nici considerentul (13) al expunerii de motive a propunerii Comisiei nu ar putea constitui temeiul vreunei încrederi legitime privind conformitatea cu Protocolul nr. 8 a planurilor de afaceri care nu au fost prezentate Comisiei și care, în consecință, nu ar putea fi avute în vedere de aceste texte.

117 În sfârșit, Comisia amintește că Tribunalul a stabilit la punctul 139 din hotărârea atacată că, întrucât Decizia 2003/588 a Consiliului nu reia considerațiile făcute de Comisie în propunerea sa, potrivit cărora prelungirea derogării prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 ar avea drept efect să regularizeze în mod retroactiv toate ajutoarele care fuseseră acordate în mod nelegal începând de la intrarea în vigoare a acordului european, trebuie constatat că aceste mențiuni nu se regăsesc în actul adoptat în final de Consiliu. Prin urmare, o simplă propunere a Comisiei nu ar putea să determine o încredere legitimă în percepția recurentelor.

118 În definitiv, Comisia subliniază că, în plus, problema pare în orice caz pur teoretică, întrucât recurentele nu prezintă nicio critică împotriva punctului 139 din hotărârea atacată.

Aprecierea Curții

119 Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurentele arată, în esență, că Tribunalul a încălcat principiul protecției încrederii legitime în măsura în care nu a constatat că, în cadrul procedurilor prevăzute de Protocolul nr. 2, ajutorul în litigiu fusese adus la cunoștința atât a Comisiei, cât și a Consiliului, fapt care a determinat existența unei încrederi legitime din partea recurentelor. În plus, expunerea de motive a propunerii Comisiei pentru Decizia 2003/588 a Consiliului și articolul unic din decizia menționată ar fi fost de natură să determine în percepția recurentelor așteptarea legitimă că ajutorul în discuție fusese regularizat și că programul de restructurare era legal.

120 În această privință, trebuie arătat că Tribunalul a ajuns la concluzia sa după ce, la punctele 135-139 din hotărârea atacată, a prezentat geneza diferitelor acte care vizează în mod direct sau indirect ajutoarele în litigiu. În continuare, Tribunalul a constatat că, pe de o parte, planul de afaceri referitor la HCz nu a fost prezentat Comisiei și că,

în consecință, acesta nu este avut în vedere prin Decizia 2003/588 a Consiliului și că, pe de altă parte, în mod contrar expunerii de motive din propunerea Comisiei, această decizie nu prevede că prelungirea derogării menționate la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 ar avea drept efect regularizarea retroactivă a tuturor ajutoarelor care fuseseră acordate în mod nelegal începând de la intrarea în vigoare a acordului european.

121 În primul rând, în această privință, trebuie subliniat că argumentul recurentelor potrivit căruia Comisia a fost informată cu privire la existența ajutoarelor în litigiu este lipsit de orice relevanță. Având în vedere că planul de afaceri privind HCz nu a fost prezentat Comisiei în cadrul procedurilor expres prevăzute în acest scop, și anume programul de restructurare a industriei siderurgice poloneze, constatarea Tribunalului nefiind, pe de altă parte, contestată de recurente, și ca urmare a faptului că lichidarea HCz era prevăzută în mod expres în acest plan, HCz nu putea fi vizată în mod legal prin Decizia 2003/588 a Consiliului.

122 În al doilea rând, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, principiul protecției încrederii legitime se înscrie printre principiile fundamentale ale Uniunii (a se vedea în special Hotărârea din 5 mai 1981, Dürbeck, 112/80, Rec., p. 1095, punctul 48).

123 Reiese de asemenea din jurisprudență că orice particular are dreptul să se prevaleze de principiul protecției încrederii legitime în cazul în care se află într-o situație din care reiese că administrația comunitară, prin furnizarea unor asigurări precise, l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate (Hotărârea din 16 decembrie 1987, Delauche/Comisia, 111/86, Rec., p. 5345, punctul 24, Hotărârea din 25 mai 2000, Kögler/Curtea de Justiție, C-82/98 P, Rec., p. I-3855, punctul 33, precum și Hotărârea din 22 iunie 2006, Belgia și Forum 187/Comisia, C-182/03 și C-217/03, Rec., p. I-5479, punctul 147). În plus, asigurările date trebuie să fie conforme cu normele aplicabile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 iunie 1985, Pauvert/Curtea de Conturi,

228/84, Rec., p. 1969, punctele 14 și 15, precum și Hotărârea din 6 februarie 1986, Vlachou/Curtea de Conturi, 162/84, Rec., p. 481, punctul 6).

124 Or, este suficient că se constate că, în ceea ce privește condiția privind asigurările precise, în mod contrar celor susținute de recurente, o propunere de decizie a Comisiei prezentată Consiliului nu poate constitui temeiul vreunei încrederi legitime privind conformitatea ajutoarelor în litigiu cu normele Uniunii.

125 Astfel, întrucât nu a preluat formularea din expunerea de motive a propunerii Comisiei, Decizia 2003/588 a Consiliului nu poate determina existența unei încrederi legitime în ceea ce privește legalitatea ajutoarelor acordate în favoarea unei societăți al cărei plan de afaceri nu fusese prezentat Comisiei și care nu putea, așadar, să fie avută în vedere prin respectiva decizie. Astfel, renunțarea la formularea respectivă ar fi trebuit să indice recurentelor schimbarea de poziție a legiuitorului Uniunii în raport cu o asemenea regularizare a ajutoarelor.

126 Rezultă că, în speță, nu era îndeplinită condiția privind asigurările precise, impusă pentru a se putea constata o încălcare a principiului protecției încrederii legitime. În consecință, nu trebuie verificate celelalte condiții, întrucât acestea sunt cumulative.

127 Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că decizia în litigiu nu a adus atingere încrederii legitime a recurentelor.

128 Ținând seama de toate considerațiile de mai sus, al doilea motiv trebuie respins.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentele părților

129 Prin intermediul acestui motiv, recurentele contestă aprobarea de către Tribunal a ratei dobânzii aplicabile la momentul recuperării.

130 Recurente susțin că Tribunalul s-a limitat să constate că, în speță, Comisia urmase procedura prevăzută la articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004. Or, Tribunalul ar fi trebuit să examineze dacă fusese stabilită o rată „adecvată" de către Comisie, conform prevederilor articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, întrucât aprecierea caracterului adecvat al ratei nu s-ar limita la constatarea că aceasta a fost stabilită în cooperare cu statul membru în cauză.

131 Recurentele consideră că respectivul caracter adecvat este o noțiune materială independentă de procedura pe care Comisia trebuie să o urmeze în cazurile excepționale în care aceasta determină rata respectivă în strânsă cooperare cu un stat membru. Această noțiune autonomă – care ar fi strâns legată de faptul că Comisia dispune de o marjă de manevră și că, în definitiv, ea este cea care stabilește rata determinantă – s-ar impune să fie interpretată, lucru pe care Tribunalul nu l-ar fi făcut.

132 Recurentele amintesc că, la momentul interpretării noțiunii menționate, trebuie să se țină cont de Hotărârea Tribunalului din 8 iunie 1995, Siemens/Comisia (T-459/93, Rec., p. II-1675), care prevede că scopul recuperării este de a restabili situația existentă înainte de acordarea ajutorului ilegal. Pentru a asigura egalitatea de tratament,

avantajul obținut din ajutor ar trebui măsurat în mod obiectiv din momentul în care ajutorul este pus la dispoziția întreprinderii beneficiare.

133 Întrucât Comisia era obligată să restabilească situația existentă înainte de acordarea ajutorului ilegal, recuperarea dobânzilor nu ar putea fi efectuată decât pentru a compensa avantajele financiare care decurg în mod real din punerea ajutoarelor la dispoziția beneficiarului și ar trebui să fie proporțională cu acestea.

134 Prin nerespectarea principiului restabilirii situației anterioare și prin alegerea unei rate de referință total diferite de realitatea pieței poloneze din perioada 1997-2004, Comisia, precum și Tribunalul, care a considerat că domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999 este cuprins în domeniul de aplicare al articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004 cu privire la acest aspect, ar fi încălcat, așadar, aceste două dispoziții comunitare.

135 Potrivit Comisiei, acest motiv este inadmisibil. Astfel, recurentele ar solicita instanței de recurs să examineze un motiv care nu ar fi fost invocat la Tribunal. Al treilea motiv, întemeiat în principal pe o pretinsă încălcare a articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, nu ar fi fost prezentat Tribunalului având în vedere că singurul motiv invocat în primă instanță în ceea ce privește rata dobânzii a fost cel întemeiat pe încălcarea Regulamentului nr. 794/2004. În consecință, recurentele nu ar putea imputa faptul că prin hotărârea atacată s-ar fi interpretat în mod eronat noțiunea „rată a dobânzii adecvată", având în vedere că prin motivele de anulare invocate nu s-a solicitat Tribunalului să interpreteze această noțiune.

136 În subsidiar, Comisia subliniază că recurentele pornesc de la o premisă greșită atunci când pretind că Tribunalul ar fi considerat că domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999 este cuprins în domeniul de aplicare al articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004, și anume că Tribunalul ar

fi considerat că rata dobânzii determinată de Comisie era adecvată pentru simplul motiv că fusese stabilită „în strânsă cooperare cu statul membru”.

137 Cu toate acestea, în mod contrar afirmațiilor recurentelor, Tribunalul nu s-ar fi limitat să constate urmarea de către Comisie a procedurii în vigoare, o strânsă cooperare cu statul membru, ci s-ar fi pronunțat asupra temeiniciei ratei reținute, amintind marja de apreciere a Comisiei și examinând motivele pentru care aceasta respinsese anumite propuneri. În plus, Tribunal ar fi concluzionat din aceasta că nu s-a dovedit existența unei „erori vădite de apreciere” și că stabilirea dobânzilor pe o bază compusă rezulta în mod obligatoriu din Regulamentul nr. 794/2004 (punctele 159-167 din hotărârea atacată).

138 Întrucât în recurs nu se prezintă niciun argument care să poată repune în discuție raționamentul Tribunalului și întrucât recursul nu cuprinde nicio critică valabilă împotriva acestuia, Comisia consideră că Tribunalul a examinat în mod corect argumentele recurentelor, menținându-se în același timp în cadrul limitelor motivului de anulare astfel cum a fost invocat în primă instanță, prin care nu s-a supus Tribunalului problema caracterului „adecvat” al ratei dobânzii în raport cu articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999.

Aprecierea Curții

— Cu privire la admisibilitate

139 În ceea ce privește excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie și întemeiată pe faptul că al treilea motiv, bazat în principal pe o pretinsă încălcare a articolului 14

alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, nu a fost invocat în procedura în fața Tribunalului, trebuie amintit că rezultă din jurisprudența citată la punctul 83 din prezenta hotărâre că, într-adevăr, un motiv prezentat pentru prima dată în cadrul recursului în fața Curții trebuie, în principiu, să fie respins ca inadmisibil.

140 Astfel, se impune să se constate că recurentele solicită Curții să examineze legalitatea ratei dobânzii stabilite de Comisie în ceea ce privește caracterul său adecvat în raport cu articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999. Totuși, acest motiv nu a fost prezentat Tribunalului, singurul motiv invocat în fața Tribunalului cu privire la rata dobânzii fiind cel întemeiat pe încălcarea Regulamentului nr. 794/2004. Prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie și întemeiată pe caracterul de noutate al motivului invocat de recurente trebuie admisă.

141 Rezultă din aceasta că al treilea motiv, în măsura în care se întemeiază pe o pretinsă încălcare a articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, trebuie să fie declarat inadmisibil. În schimb, în ceea ce privește Regulamentul nr. 794/2004, al treilea motiv este admisibil.

— Cu privire la fond

142 În ceea ce privește temeinicia acestui motiv, este suficient să se constate că, având în vedere că al treilea motiv nu este admisibil, în măsura în care se întemeiază pe o pretinsă încălcare a articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, al treilea motiv întemeiat pe pretinsa încălcare a articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul

nr. 794/2004 în privința stabilirii unei rate adecvate se dovedește ca fiind lipsit de conținut, după cum a susținut Comisia în mod întemeiat. Astfel, în cadrul argumentării recurentelor, este imposibil să se identifice o critică invocată împotriva Tribunalului care să se întemeieze exclusiv pe pretinsa încălcare a articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004, iar nu pe noțiunea „rată adecvată" în sensul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999.

143 Prin urmare, al treilea motiv trebuie respins ca nefondat.

144 Întrucât nu poate fi admis în temeiul niciunui motiv, recursul trebuie respins în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

145 În temeiul articolului 122 primul paragraf din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din acest regulament, devenit aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată, iar acestea din urmă au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă ISD Polska sp. z o.o. și Industrial Union of Donbass Corp. la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături